

8. september 2015

**Rigspolitiets afrapportering og anbefalinger
vedrørende læringspunkterne i evalueringen af
myndighedsindsatsen forud for og i forbindelse
med terrorhændelserne den 14. og 15. februar
2015 i København**

1. Indledning

Efter terrorhændelserne i København den 14. og 15. februar 2015, hvor to personer blev dræbt og seks politifolk såret, gennemførte Rigspolitiet, Rigsadvokaten og Direktoratet for Kriminalforsorgen en evaluering af myndighedernes indsats og håndtering af forløbet.

Formålet med evalueringen var at uddrage læringspunkter og dermed danne et solidt og velbelyst grundlag for beslutninger om justeringer og nye tiltag, som kan styrke myndighedernes beredskab i forhold til terror.

Evalueringen blev offentliggjort den 4. maj 2015 i rapporten "Evaluering af myndighedsindsatsen forud for og i forbindelse med terrorhændelserne den 14. og 15. februar 2015 i København".

I evalueringsrapporten peges der på ti konkrete læringspunkter, som vedrører politiets og PET's forhold inden for: Bevognings- og beskyttelseskoncepter mv., beredskabets robusthed, styrket operationsstyring og -metode i PET, efterforskningsredskaber, logistik – herunder personaleressourcer, materiel og udrustning, operativ styring, styrkelse af den politimæssige indsats i krydsfeltet mellem bander og militant islamistiske grupper, operationskapacitet i PET, kildedækning i PET samt deling af oplysninger og samarbejde mellem myndighederne.

Som opfølgning på evalueringsrapporten har Rigspolitiet nedsat en række arbejdsgrupper, som har haft til opgave at fremkomme med gennemarbejdede forslag til, hvordan politiet kan styrkes inden for de enkelte læringspunkter. Samtidig blev der igangsat gennemgang af en række procedurer, koncepter mv. i PET.

De fleste arbejdsgrupper har nu afsluttet deres arbejde, idet arbejdsgruppen vedrørende efterforskning dog som forudsat i evalueringsrapporten først forventes at kunne afslutte sit arbejde i slutningen af 2015. På samme måde forventes Rigspolitiets rapport om, hvordan vanskelighederne med at lokalisere private videokameraer bedst muligt kan løses, ligeledes færdig ved udgangen af 2015.

Dette notat udgør Rigspolitiets samlede afrapportering af status for opfølgingsarbejdet i form af en række anbefalinger, der i oversigtsform er gengivet nedenfor. En række initiativer er allerede gennemført, mens andre kræver stillingtagen til grundlæggende spørgsmål om blandt andet kompetencefordelingen mellem de forskellige aktører og har ressourcemæssige konsekvenser, som ikke umiddelbart kan håndteres inden for de nuværende økonomiske rammer.

Som bilag til notatet er vedlagt et oversigtsskema med status på det samlede opfølgingsarbejde efter evalueringen.

De væsentligste anbefalinger:

- ✓ To politikredse – Østjyllands og Københavns Politi – udpeges til at varetage den operative styring i forbindelse med terrorhændelser
- ✓ Den operative styring og koordinering understøttes af moderne operationscentre i Østjyllands Politi, Københavns Politi, Rigspolitiet og PET
- ✓ Der udvikles et nyt sikringskoncept, der understøtter politiets beskyttelsesopgaver ved anvendelse af moderne teknologi, og som både øger sikkerheden og mindsker forbruget af personalesressourcer
- ✓ PET's efterretnings- og forebyggelseskapacitet styrkes
- ✓ PET's personbeskyttelseskapacitet (livvagter mv.) tilføres yderligere ressourcer
- ✓ Styrkelse af PET's samarbejde med andre myndigheder om at forebygge radikalisering
- ✓ Der anskaffes yderligere beskyttelsesudstyr til politipersonalet, politiets våben og ammunition opgraderes, og der anskaffes nye typer køretøjer mv.
- ✓ Det overvejes at forny og forbedre de it-systemer, der understøtter politiets vagtcentraler
- ✓ Der indføres en ny skydeuddannelse
- ✓ Der tilføres yderligere ressourcer til politikredsenes beredskab, så både de nye tilsyns- og bevogtningsopgaver og politiets øvrige opgaver også fremover kan løses forsvarligt.

2. Det aktuelle trusselsbillede og udviklingen de kommende 3-4 år

Terrorangrebene den 14. og 15. februar i København bekræfter, at terrortruslen i Danmark er alvorlig. PET's Center for Terroranalyse (CTA) vurderer, at der findes personer, som har intention om og kapacitet til at begå terrorangreb i Danmark, og at angreb kan finde sted, uden at der på forhånd foreligger efterretningsmæssige indikationer herpå.

Der tegner sig et meget komplekst og decentraliseret trusselsbillede, hvor truslen ikke nødvendigvis er koordineret centralt, hvor påvirkningerne er mangeartede, og hvor terrorhandlinger forberedes af enkeltpersoner eller i mindre grupper af personer, der opholder sig i Vesten, uden at der nødvendigvis har været forudgående træning og ofte efter en kort planlægningsperiode.

Terrortruslen stammer overvejende fra personer og mindre grupper med et militant islamistisk udgangspunkt. Islamisk Stat (IS) og andre militant islamistiske grupper i bl.a. Syrien og Irak udbreder bl.a. via sociale medier propaganda, herunder opfordringer til at gennemføre terrorangreb med simple midler i de lande, der deltager i koalitionen mod IS. Denne propaganda bidrager til at radikalisere personer og miljøer i Danmark, samt til, at personer udrejser og tilslutter sig disse grupper. Der udgår en terrortrussel fra personer, der færdes i militant islamistiske miljøer. Personer, der påvirkes af militant islamistisk propaganda, og som samtidig har forbindelser til kriminelle miljøer med en høj grad af voldsparathed, kan være af stigende betydning for terrortruslen. Hjemvendte fra konflikten i Syrien og i Irak udgør en særlig terrortrussel i kraft af de færdigheder, de kan have opnået. CTA vurderer, at der i Danmark eksisterer kapacitet til med lettilgængelige våben at foretage terrorangreb, der kan gennemføres efter kort planlægning. Radikaliserede personer med voldskapacitet opnået i en konfliktzone eller i Danmark øger truslen om gennemførelse af simple angreb med større effekt samt serieangreb.

Det er CTA's vurdering, at propagandaen fra militant islamistiske grupper vil fortsætte i de kommende 3-4 år og sandsynligvis vil nå ud til et endnu større publikum. CTA vurderer også, at der kan ske øget anvendelse af lukkede sociale medier og apps frem for mere åbne sociale medier som Facebook og Twitter. En sådan udvikling vil, ligesom udviklingen i krypteringsværktøjer, være en udfordring for politiet i de kommende 3-4 år.

CTA vurderer, at der i de kommende 3-4 år fortsat vil være en alvorlig terrortrussel mod Danmark, som i første række udspringer fra militant islamisme. Angreb og angrebsforsøg vil være inspireret af militant islamistisk propaganda og blive udført med simple midler af få personer, som opererer på egen hånd. Trusselsbilledet vil kunne skærpes, hvis personer, der færdes i voldsparate miljøer med adgang til våben, i stigende grad påvirkes af militant islamisme, eller hvis flere personer, der er udrejst til konflikten i Syrien og i Irak,

vender hjem. Al-Qaida og AQ-tilknyttede grupper vil endvidere fortsat forsøge at gennemføre komplekse angreb mod Vesten.

CTA vurderer endelig, at militante islamister i Danmark fortsat vil søge at ramme symbolske mål som f.eks. personer, der opfattes som krænkere af islam, myndigheder/myndighedspersoner og jødiske mål, men en skærpet radikaliserings vil tillige kunne betyde flere angreb rettet mod tilfældige civile, også i Danmark.

3. Afrapportering og anbefalinger

Samlet set stiller det beskrevne trusselsbillede store krav til såvel det åbne politis som PET's evner og kapacitet til at reagere hurtigt og effektivt.

For at kunne forhindre terrorangreb er det således vigtigt, at politiet råder over en tilstrækkelig efterretningsmæssig kapacitet, der hurtigt kan agere på baggrund af en større mængde information, flere målpersoner og en hastig teknologisk udvikling, ligesom det er nødvendigt, at myndighedssamarbejdet om forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme fungerer effektivt.

Når et terrorangreb er udført, er det på samme måde af væsentlig betydning, at politiet meget hurtigt kan

- danne sig det nødvendige overblik over situationen,
- træffe de nødvendige operative beslutninger med henblik på at inddæmme situationen og modvirke yderligere skade,
- mobilisere det nødvendige mandskab og materiel,
- identificere og beskytte mulige sekundære mål, og
- minimere risikoen for skade på såvel civile som det indsatte politipersonale

På baggrund af arbejdet i de nedsatte arbejdsgrupper fremlægges i det følgende en række anbefalinger, som er sammenfattet i følgende temaer:

- Politiets og PET's operative indsats i forbindelse med en konkret terrorhandling (pkt. 3.1),
- politiets tilsyns- og bevogtningsopgaver generelt (pkt. 3.2),
- efterretningsindsatsen (pkt. 3.3),
- deling af oplysninger og samarbejde mellem myndigheder (pkt. 3.4) samt
- politiets ressourcer, materiel og uddannelse mv. (pkt. 3.5 – 3.8).

3.1. Operativ styring

3.1.1. Ledelse og styring af beredskabet

Som beskrevet ovenfor kræver det aktuelle trusselsbillede, at politiet meget hurtigt formår at danne sig det nødvendige overblik over situationen og at træffe de nødvendige beslutninger. Fasen umiddelbart efter et terrorangreb er typisk kendetegnet ved stor usikkerhed omkring det reelle situationsbillede og en meget stor strøm af fragmenterede og ubekræftede oplysninger. Samtidig er der behov for at træffe en lang række operative dispositioner, hvor tidsfaktoren er yderst kritisk med henblik på at inddæmme situationen og modvirke yderligere skade.

Det fremgår af evalueringsrapporten af 4. maj 2015, at Københavns Politis grundberedskab i den konkrete situation evnede at håndtere den umiddelbare førsteindsats i forbindelse med det første terrorangreb (hændelsen ved Krudttønden), ligesom beredskabsniveauet og –kompetencerne betød, at Københavns Politi var i stand til – i et samarbejde med nabopolitikredse, Rigspolitiet og PET – at opskalere indsatsen, herunder ved understøttelse gennem Rigspolitiets etablering af den samlede krisestyringsorganisation. Det fremhæves endvidere, at den hurtige organisering af den beredskabsmæssige og efterforskningsmæssige indsats bevirkede, at det på baggrund af en intensiv efterretnings- og efterforskningsindsats i løbet af ca. et halvt døgn lykkedes at identificere, lokalisere og stoppe gerningsmanden.

Det er Rigspolitiets vurdering, at det var afgørende for forløbet af førsteindsatsen, at hændelserne indtraf i København, som er landets absolut største politikreds, og som på alle tidspunkter af døgnet året rundt umiddelbart har mulighed for at indsætte ikke ubetydelige såvel beredskabsmæssige som efterforskningsmæssige ressourcer i indsatsen. Derudover har Københavns Politi betydelig erfaring med og rutine i styring af større beredskabsindsatser og råder over politiets største vagtcentral med tilhørende krisestabsfaciliteter.

Endvidere må det antages at have haft betydning, at indsatsen var geografisk afgrænset til hovedstadsområdet, således at der ikke var behov for koordinering mellem flere adskilte politiindsatser i flere politikredse, som f.eks. ved et ”man-hunt”-scenarie med en eller flere gerningsmænd i bevægelse på tværs af landet.

På trods af disse – alt andet lige – relativt gunstige omstændigheder kan det, som det også fremgår af evalueringsrapporten af 4. maj 2015, konstateres, at der var et betydeligt pres på den operative ledelse, og at der var eksempler på, at det kunne være vanskeligt at bevare et samlet og fælles situationsbillede på tværs af Københavns Politi, PET og Rigspolitiet.

Det er vurderingen, at det for politikredse, som ikke har den kapacitet og rutiner på det beredskabsmæssige område, som Københavns Politi er i besiddelse af, vil være betydeligt vanskeligere at håndtere en tilsvarende situation.

Disse forhold giver anledning til mere grundlæggende at genoverveje den nuværende ordning, hvorefter alle politikredse – afhængigt af de konkrete omstændigheder – vil kunne blive pålagt ansvaret for den operative ledelse og styring af politiindsatsen i forbindelse med en terrorhandling. Ordningen blev indført i forbindelse med politireformen i 2007, hvor den daværende regionsordning, som indebar, at et mindre antal politikredse på forhånd var udpeget til at varetage blandt andet denne opgave på vegne af de øvrige politikredse i regionen, samtidig blev ophævet. Vurderingen på daværende tidspunkt var, at de nye politikredse såvel geografisk som ressourcemæssigt ville blive så store, at der ikke længere var behov for at opretholde et regionalt beredskabsniveau.

Mere konkret blev ordningen udformet således, at den enkelte politikreds som udgangspunkt har ansvaret for den politimæssige indsats i kredsen. Hvis en politimæssig opgave af beredskabsmæssig karakter vedrører - eller må forventes at kunne komme til at vedrøre - flere politikredse, kan rigspolitichefen dog i kraft af det almindelige over-/underordningsforhold træffe bestemmelse om, at ansvaret for opgavens løsning påhviler én af de pågældende politikredse, eller at samordningen af indsatsen varetages af Rigspolitiet.

I det daglige og i forbindelse med større, varslede begivenheder og politiindsatser, hvor der er god tid til at planlægge og koordinere indsatsen på tværs af politikredsene, har denne ordning vist sig særdeles velfungerende, og den bør derfor efter Rigspolitiets opfattelse i udgangspunktet fastholdes som det daglige udgangspunkt for politiets beredskabsmæssige indsats.

I forbindelse med egentlige terrorhandlinger, og herunder i særdeleshed, når de udføres uden varsel af nogen art, er det imidlertid mindre hensigtsmæssigt, at det ikke på forhånd er entydigt fastlagt, hvem der har det operative ansvar for ledelsen af politiindsatsen, ligesom det ikke vurderes at være muligt i samtlige politikredse at opbygge og vedligeholde den kapacitet – hverken ressourcemæssigt, kompetencemæssigt eller teknologisk – som det aktuelle trusselsbillede og erfaringerne fra begivenhederne i København tilsiger.

Tilsvarende vurderes det heller ikke at være hensigtsmæssigt, at Rigspolitiet – der i denne forbindelse primært bør have en understøttende rolle med fokus på at yde bistand til indsatsen i form af særlig logistik og specialkompetencer samt på koordination med andre myndigheder via det nationale stabsapparat – tillægges ansvaret for ledelsen og styringen af den konkrete politiindsats.

På denne baggrund anbefales det, at to politikredse – Københavns Politi og Østjyllands Politi – permanent tillægges ansvaret for den operative ledelse og styring af politiindsatsen i forbindelse med uvarslede terrorhændelser i henholdsvis den østlige del af landet (Sjælland, Lolland, Falster og Bornholm) og i den vestlige del (Jylland og Fyn).

En sådan fordeling af ansvaret vil sikre, at det – så snart en terror- eller terrorlignende hændelse er indtruffet – vil stå fuldstændigt klart, hvilken politikreds, der har ansvaret for indsatsen, ligesom der vil være sikkerhed for, at der vil være de nødvendige ressourcer og kompetencer til rådighed på ethvert tidspunkt.

3.1.2 Operationsstyring i PET

For at PET efter et begået terrorangreb hurtigt kan bistå det øvrige politi med at identificere, lokalisere og pacificere gerningsmanden og opstille hypoteser om mulige sekundære angreb med henblik på iværksættelse af modforanstaltninger, skal en række grundforudsætninger være opfyldt.

For det første skal medarbejdere med de rette kompetencer hurtigt tilkaldes, og der skal være klart definerede arbejdsprocesser og opgavefordeling. For at sikre dette har PET i forsommeren 2015 revideret sit beredskabsplansæt med henblik på at øge tjenestens operative parathed og eksekveringskraft.

En anden grundforudsætning er, at PET hurtigt kan skabe et situationsbillede – dvs. et samlet efterretningsmæssigt og operativt overblik over situationen. Heri indgår både uklassificerede og klassificerede oplysninger fra indhentningsdisciplinerne (humane kilder, fysisk overvågning, aflytning mv.) og samarbejdspartnere i ind- og udland samt fra udadvendte operative aktiviteter hos Aktionsstyrken, Observationsstyrken og Livvagtsstyrken samt fra det øvrige politi. PET har imidlertid ikke i dag et samlet, systemunderstøttet overblik over alle sine oplysninger. Det udgør en udfordring, når der sker et uvarslet angreb eller lignende, fordi oplysningerne skal sammenstykkedes til et fælles situationsbillede ved en delvis manuel proces.

Som følge af terroranslaget i København den 14. og 15. februar intensiverede PET inden for de eksisterende rammer etableringen af et midlertidigt operationscenter med fokus på monitorering og styring af PET's udgående operationer i Sikkerhedsafdelingen.

Med dette midlertidige operationscenter, som forventes at stå færdigt ultimo 2015, er PET bedre i stand til at imødegå en uvarslet hændelse end tilfældet var den 14. og 15. februar 2015. Det midlertidige operationscenter omfatter dog ikke alle PET's funktioner. Endvidere har det ikke de nødvendige fysiske rammer eller den teknologiske understøttelse til at kunne skalere operationsstyringen op fra hverdagens beredskab til det nød-

vendige operative niveau i tilfælde af en uvarslet hændelse eller længerevarende operation, som tilfældet eksempelvis vil være i et "man hunt"-scenarie. Det anbefales derfor, at det midlertidige center udbygges og styrkes, således at det fremover kan indgå i operationsstyringen sammen med tre øvrige døgnbemandede operationscentre i politiet, jf. nedenfor under pkt. 3.1.4.

Udover etableringen af det midlertidige operationscenter har PET taget skridt til at sikre et dynamisk overblik (en "brutto-liste") over potentielle terrormål ud fra den aktuelle trusselsvurdering fra CTA.

3.1.3. Nationalt vagtcenter i Rigspolitiet

Rigspolitiet har i mange år haft et døgnbetjent nationalt vagt- og kommunikationscenter, der dels varetager opgaver i forbindelse med det internationale politisamarbejde, dels er ansvarligt for varsling og kommunikation om hændelser, der har national relevans.

I lyset af trusselsvurderingen efter terrorangrebene i Paris i januar 2015 besluttede Rigspolitiet at supplere den hidtidige døgnbemanding med yderligere medarbejdere med særlige beredskabskompetencer med henblik på døgnnet rundt at kunne overvåge og understøtte politiindsatsen på landsplan ved større hændelser som f.eks. et terrorangreb.

Ved aktstykke nr. 108 af 21. april 2015 blev der afsat midler til at opretholde dette operative døgnberedskab. Som det fremgår nedenfor i pkt. 3.1.4 anbefaler Rigspolitiet, at der i forlængelse heraf etableres et egentligt operationscenter, der teknologisk er understøttet på samme måde som de øvrige operationscentre, der anbefales etableret.

3.1.4. Etablering af døgnbemandede operationscentre

Som beskrevet ovenfor er det helt afgørende for forløbet af politiindsatsen i forbindelse med en terrorhandling, at operationsledelsen i såvel politikredsene som i Rigspolitiet og PET har mulighed for så hurtigt som muligt at danne sig overblik over situationen og for at iværksætte en slagkraftig, målrettet og relevant førsteindsats.

I en terror situation vil den operative ledelse som nævnt under 3.1.1. blive placeret i en af de to særligt udpegede politikredse, PET's indsats vil blive forankret i PET's operationscenter, og det nationale stabsapparat vil blive understøttet af operationscentret i Rigspolitiet.

Erfaringerne fra hændelserne den 14. og 15. februar 2015 viser, at det er af meget stor betydning, at myndighederne har et fælles situationsbillede. Dette overblik bør i videst muligt omfang understøttes af fælles it-baserede løsninger. Det anbefales derfor, at der til understøttelse af de to nye særligt udpegede politikredses opgaveløsning etableres regionale, døgnbemandede operationscentre i henholdsvis Københavns Politi og Østjyllands Politi, ligesom PET's operationscenter og Rigspolitiets nationale vagtcenter bør styrkes og udbygges teknologisk, således at der fremover vil være fire operationscentre i politiet, som med hver sin veldefinerede rolle kan indgå i koordinationen og ledelsen af håndteringen af en terrorhændelse.

Alle fire centre vil til enhver tid skulle have et fælles overblik over den beredskabsmæssige situation i hele landet og vil således i tilfælde af en terrorhændelse umiddelbart være i stand til at indgå i opgaveløsningen. De fire centre skal endvidere hurtigt kunne skaleres op fra hverdagsberedskab til det nødvendige operative niveau.

De to regionale operationscentre vil særligt få ansvaret for løbende at vedligeholde et overblik over, hvilke ressourcer der er til rådighed i regionens politikredse, således at centret umiddelbart har mulighed for at disponere over dem i tilfælde af en terrorhændelse inden for dets område. Tilsvarende vil det andet regionale center kunne følge situationen og straks både kunne "byde ind" med ressourcer eller anden bistand, hvor det vil være relevant, samt selv være forberedt, hvis situationen breder sig ind i dets område.

Som beskrevet ovenfor under pkt. 3.1.2 har PET etableret et midlertidigt operationscenter, ligesom der ved aktstykke nr. 108 af 21. april 2015 blev afsat 9 mio. kr. i 2015 til forstærket nationalt døgnberedskab i Rigspolitiet, jf. pkt. 3.1.3.

For at sikre, at såvel PET som Rigspolitiet har det nødvendige løbende situationsoverblik og tilstrækkelig operativ parathed i tilfælde af en terrorhændelse, anbefaler Rigspolitiet, at der sker en yderligere styrkelse af disse døgnberedskaber i PET og Rigspolitiet både ressource- og kompetencemæssigt, således at der til enhver tid er de nødvendige kompetencer til rådighed. Derudover bør de centrale operationscentre i PET og Rigspolitiet teknologisk indrettes således, at de både har mulighed for at have samme overblik som de regionale centre og derudover kan varetage de særlige funktioner, der påhviler disse myndigheder.

For PET's vedkommende vil et samlet strategisk informations- og operationscenter (SIOC) skulle integrere alle PET's funktioner i opgaveløsningen både i hverdagen og i en krisesituation. SIOC i PET skal styrke PET's muligheder for hurtigt og kvalificeret at kunne give centrale beslutningstagere et situations- og efterretningsbillede, der kan understøtte arbejdet i det nationale krisestyringsystem, herunder også med klassificerede oplysninger. SIOC skal året rundt på alle tider af døgnet være PET's koordinationscentrum, hvor relevante informationer samles og vurderes, beslutninger træffes og operative

aktiviteter iværksættes og styres. SIOC skal kunne skaleres op fra hverdagsberedskab til det nødvendige operative niveau både under planlagte operationer, og når der finder et uvarslet terrorangreb sted i Danmark eller udlandet. SIOC vil skulle baseres på og understøttes af en række tekniske platforme, herunder PET's dele af de kommende analyse- og indhentningsplatforme, jf. pkt. 3.6 nedenfor.

Tilsvarende vil *Rigspolitiets operationscenter* have til opgave løbende at monitorere og have overblik over beredskabssituationen i politikredsene, således at centret til enhver tid kan tilvejebringe det nødvendige beslutningsgrundlag for både politiets øverste strategiske ledelse og for det nationale stabsapparat, herunder den Nationale Operative Stab (NOST). NOST varetager som sin hovedopgave koordinationen mellem de mange forskellige myndigheder, som bliver involveret i forbindelse med blandt andet terrorhandlinger i Danmark.

Det vil endvidere være en forudsætning, at der etableres de nødvendige fysiske rammer, it-understøttelse og øvrige tekniske faciliteter i de fire centre, blandt andet således at det er muligt at tilvejebringe det samme situationsbillede i alle centre på samme tid – dog således at der i situationsbilledet hos PET vil være klassificerede elementer, som ikke skal fremgå hos de øvrige centre. Der henvises i den forbindelse til pkt. 3.6 om it-understøttelse.

3.2 Bevogtnings- og beskyttelsesopgaver

Som beskrevet ovenfor fremgår det af PET's trusselvurdering, at der ikke er grund til at forvente, at det nuværende trusselniveau vil ændre sig i de kommende år. Tilsvarende må det på baggrund af trusselvurderingen fra PET forventes, at der også i årene fremover vil være behov for særlig beskyttelse, blandt andet egentlig bevogtning af særligt truede mål og symbolmål, herunder blandt andet jødiske institutioner mv.

Evalueringen af hændelserne i februar 2015 understregede vigtigheden af et konsistent og velfungerende bevogtningskoncept. I forlængelse af evalueringen har en arbejdsgruppe derfor revurderet de koncepter, midler og metoder, som fremadrettet skal anvendes i forbindelse med blandt andet bevogtningsopgaver.

Der anbefales en forbedring af politiets udrustning til brug i forbindelse med bevogtningsopgaver. Det anbefales således, at der dels anskaffes mere modstandsdygtigt beskyttelsesudstyr mv. til brug for det indsatte politipersonale, dels sker en opgradering af visse af politiets våben og ammunitionstyper, således at politiet får bedre muligheder for både at beskytte sig mod angreb med kraftige våben og for at håndtere gernings-

mænd der – som det var tilfældet under angrebene i København – selv bærer beskyttelsesudstyr. Der henvises til pkt. 3.5 nedenfor.

Erfaringerne fra hændelserne i februar 2015 viser endvidere, at beskyttelse i form af politimæssigt tilsyn og bevogtning af adskillige truede mål på samme tid er særdeles ressourcekrævende. Som følge af trusselsbilledet ser det ud til, at dansk politi må påregne at skulle løse sådanne opgaver i væsentligt større omfang end tidligere og i et godt stykke tid fremover. Dette indebærer allerede i dag et betydeligt ressourcetræk i dansk politi, jf. også pkt. 3.8.

Rigspolitiet anbefaler på denne baggrund, at der etableres et nyt, nationalt sikringskoncept, der – afhængigt af beskyttelsesopgavens karakter og efter en konkret sikkerhedsvurdering baseret på PET's risikovurdering – i videst muligt omfang baserer sig på anvendelse af moderne overvågningsudstyr og andet teknisk udstyr. Det nye sikringskoncept vil endvidere indebære, at forbruget af personaleressourcer vil kunne begrænses.

Den nedsatte arbejdsgruppe har udarbejdet et forslag til sikringskoncept, som indebærer, at der blandt andet anskaffes et større antal mobile videokameraer, der enten kan opsættes for en periode på en bestemt lokalitet eller være monteret på et køretøj og dermed hurtigt kunne flyttes efter behov. Kombineret med de nødvendige mobile dataforbindelser vil disse kameraer kunne overføre videobilleder direkte til politikredsens vagtcentraler eller et af de to regionale operationscentre, således at personalet konstant vil kunne overvåge situationen og straks kunne tage initiativ til indsættelse af f.eks. de særligt uddannede reaktionspatruljer i politikredsene.

For en række af de nuværende tilsynsopgaver, herunder ved de beskyttelsesobjekter, hvor tilsynet i dag hovedsageligt udføres ved regelmæssig patruljering, vil en sådan konstant overvågning betyde en forbedret sikkerhed.

Videovervågningen foreslås endvidere suppleret med anden moderne teknologi, herunder politiets kommende ANPG-system (automatisk nummerpladegenkendelse), hvilket blandt andet vil muliggøre et bedre overblik over trafikken i et beskyttet område og muliggøre identifikation af køretøjer med et mistænkeligt kørselsmønster.

Endelig foreslås der en række øvrige materielanskaffelser, som er beskrevet i pkt. 3.5.

Det er som nævnt vurderingen, at en implementering af det foreslåede sikringskoncept vil kunne nedbringe forbruget af personaleressourcer til bevogtning mv., men der vil også med det nye sikringskoncept være behov for personaleressourcer til særlig beskyttelse af visse personer og mål, herunder som nævnt ved jødiske institutioner mv.

Afhængig af trusselsvurderingen kan der for eksempel arbejdes med særligt uddannede ressourcer, der kan medvirke til at hæve sikkerheden, f.eks. reaktionspatruljer eller Ak-

tionsstyrken med opklaringsenheder mv., støttet af forskellige tekniske hjælpemidler og finskytter.

PET varetager sikkerheden, herunder personbeskyttelsesopgaver, i forhold til medlemmer af kongehuset, medlemmer af regeringen, enkelte andre politikere og udenlandske ambassadører samt en række særligt truede personer.

PET har de seneste år oplevet en markant stigning i personbeskyttelsesopgaver. Efter terrorangrebene i Frankrig og København har PET yderligere udvidet omfanget af personbeskyttelse. Det skyldes udviklingen i trusselsbilledet, hvor myndighedspersoner udgør attraktive symbolmål for potentielle terrorister, samt en række trusler mod offentlige personer. Det anbefales på den baggrund, at PET's kapacitet udvides, så der kan udføres personbeskyttelsesopgaver i det omfang, som trusselsbilledet tilsiger.

3.3 Efterretningsindsatsen

3.3.1 Styrkelse af PET's efterretningskapacitet

Udviklingen i trusselsbilledet udgør en særlig udfordring for efterretnings- og sikkerhedstjenester som PET. Mængden af personer, der potentielt kan begå terror, er stignende. Det samme er mængden af informationer, herunder oplysninger om mistænkelig og bekymrende adfærd, som PET modtager fra omverdenen. Den samlede mængde af indgående information i PET er således steget med godt 40 procent fra 2011 til 2014, og mængden af indgående information i første halvår 2015 svarer til ca. 75 procent af den samlede mængde af indgående information i hele 2014¹.

Det er en stigende udfordring for PET at kunne identificere reelle trusler blandt et stort antal trusler fremsat i de radikaliserede miljøer og i vidt omfang distribueret via de sociale medier. Det samme gælder PET's kapacitet til at udføre efterforskning af forbrydelser omfattet af straffelovens kapitel 12 og 13 med henblik på strafforfølgning.

Der er et stigende behov for at gennemføre trusselsreducerende operationer i forhold til potentielle terrorister. Hertil kommer de udfordringer, som internettet og den hastige teknologiske udvikling udgør. Der sker en øget anvendelse af gratis krypteringsværktøjer, hvorved adgangen til kommunikation vedrørende terror og anden kriminalitet på internettet vanskeliggøres, ligesom der kommunikeres på mange digitale platforme.

PET har i forbindelse med indførelsen af en ny organisationsstruktur pr. 1. januar 2015 igangsat en række initiativer for at effektivisere og styrke efterretningsvirksomheden og følge med udviklingen i trusselsbilledet.

¹ Opgørelserne er behæftet med en vis usikkerhed.

Med inspiration fra udlandet blev der i foråret 2015 udarbejdet en egentlig efterretningsdoktrin. Doktrinen er en sammenhængende beskrivelse af den overordnede metode, som tjenesten anvender i sit arbejde med at tilvejebringe, bearbejde og anvende efterretninger.

PET har i sommeren 2015 udbygget doktrinen med en række "standard operating procedures" (SOP'er) med henblik på at optimere efterretningsarbejdet i PET, herunder PET's evne til i tilfælde af et terrorangreb at kunne opstille hypoteser og scenarier for eventuelle sekundære angreb og træffe beslutninger om eventuelle beskyttelsesforanstaltninger. De nævnte SOP'er er udarbejdet med inspiration fra studiebesøg i juni 2015 hos udenlandske samarbejdspartnere og forventes implementeret i løbet af efteråret 2015. Endelig har PET i august 2015 påbegyndt et uddannelsesforløb for ledere og medarbejdere i PET, som har til formål at styrke den efterretningsmæssige metode i PET.

PET har endvidere som led i den nye organisationsstruktur oprettet et Visitationscenter med henblik på at kunne håndtere den stigende mængde af indkomne informationer så effektivt og målrettet som muligt. PET er i øjeblikket i gang med at standardisere og optimere centerets arbejdsgange.

PET har desuden taget skridt til at styrke sin kapacitet og kapabilitet til overvågning af målpersoner via etablering af en Indhentningsafdeling efter internationalt forbillede. I Indhentningsafdelingen har PET samlet de discipliner, som er centrale for overvågning af målpersoner og indsamling af information, f.eks. aflytning, arbejde med humane kilder, "open source" og fysisk overvågning.

PET har endvidere ved aktstykke nr. 108 af 21. april 2015 fået styrket sin generelle kontratterrorkapacitet bl.a. via øgede ressourcer til analyse og overvågning. Der er i løbet af foråret og sommeren rekrutteret i alt 30 nye medarbejdere til PET's Indhentnings- og Efterretningsafdelinger. I samarbejde med Rigspolitiet har PET endvidere iværksat en styrkelse af PET's kapacitet på personbeskyttelsesområdet.

Det anbefales, at der sker en yderligere styrkelse af den efterretningsmæssige kapacitet i PET's Efterretnings- og Indhentningsafdelinger, således at tjenesten kan imødegå udfordringer, som følger af det aktuelle trusselsbillede og den forventede udvikling i de kommende år.

3.3.2 Styrkelse af den politimæssige indsats i krydsfeltet mellem bander og militant islamistiske grupper

Som anført i evalueringsrapporten af 4. maj 2015, har terrorangrebene i København tydeliggjort truslen fra personer, der færdes i voldsparate bandemiljøer, og som er på-

virket af militant islamisme. Det anføres således i evalueringsrapporten, at der er behov for at styrke myndighedssamarbejdet og øge udvekslingen af oplysninger.

Med henblik herpå har PET etableret en koordinationsgruppe på terrorområdet, der holdt sit første møde den 20. august 2015. Koordinationsgruppen, der som udgangspunkt består af repræsentanter for PET, det øvrige politi (Rigspolitiet samt relevante politikredse og "task forces") og Direktoratet for Kriminalforsorgen, har til formål at facilitere et tværgående myndighedssamarbejde med henblik på at styrke den samlede kapacitet og kapacitet til at indhente, monitorere, analysere og prioritere informationer om personer og grupper af betydning for den aktuelle terrortrussel, herunder personer i krydsfeltet mellem militant islamisme og bandemiljøet.

PET har endvidere sammen med Rigspolitiet og politikredsene iværksat en større kortlægning af, i hvilket omfang personer, der færdes i voldsparate, kriminelle miljøer, er påvirket af militant islamisme, med henblik på bedre at kunne vurdere og imødegå terrortruslen fra et sådant "cross-over" fænomen. Kortlægningen forventes afsluttet inden udgangen af 2015.

PET har derudover styrket samarbejdet med Rigspolitiets Nationale Efterforskningscenter (NEC) for at optimere udvekslingen af kildeinformationer om cross-over fænomenet samt sikre den bedste anvendelse af det samlede kildenetværk i de kriminelle bandemiljøer. Samarbejdet med Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) og udenlandske samarbejdspartnere er endvidere styrket på dette område.

Med henblik på yderligere at øge indsatsen i forhold til bandemiljøer, der kan påvirkes af militant islamisme (cross-over), anbefales det herudover, at der sker en styrkelse af PET's kildedækning af området.

3.4 Deling af oplysninger og samarbejde mellem myndigheder

Som nævnt var et af læringspunkterne i evalueringsrapporten, at der er behov for et tættere samarbejde mellem myndighederne om den forebyggende indsats mod radikalisering, herunder også for øget udveksling af oplysninger blandt andet i relation til kommunerne.

Efter aftale med PET har Direktoratet for Kriminalforsorgen (DfK) ændret procedurerne for underretning ved løsladelse af indberettede personer. Ændringen indebærer, at PET systematisk underrettes, når tidligere indberettede personer løslades, prøveløslades eller overdrages til institutioner uden for Kriminalforsorgens ansvarsområde. DfK og PET har endvidere udvidet den eksisterende indsats med at opkvalificere ansatte i Kriminalforsorgen.

Herudover har PET gennemført en række aktiviteter i samarbejde med politikredse og kommuner med henblik på at styrke de kriminalpræventive samarbejder på lokalt plan omkring radikaliseringsstruede personer i gråzonen mellem et kommunalt og politimæssigt myndighedsansvar. PET og Socialstyrelsen har afholdt en temadag for politikredsenes kriminalpræventive enheder om reglerne og mulighederne for videregivelse af oplysninger mellem kommuner og politi. Socialstyrelsens jurateam har efterfølgende udsendt en kommenteret gennemgang af de centrale bestemmelser i den relevante lovgivning.

PET vil fortsætte og udbygge indsatsen vedrørende samarbejde med de kommunale aktører. Der vil ske en yderligere kortlægning af praktiske udfordringer, undervisning i regler om deling af oplysninger, opkvalificering af medarbejdere i samarbejdsstrukturerne SSP, KSP og PSP hen over efteråret 2015 og herefter videre i normalt driftsforløb.

PET har endvidere - som forudsat i udmøntningen af satspuljeaftalen 2014 - etableret et tæt samarbejde med Rigspolitiets Nationale Forebyggelsescenters (NFC) bandeexit-kontaktpunkt, som blev oprettet i april 2015, for at sikre, at den forebyggende exitindsats over for personer, der både befinder sig i både et ekstremistisk og banderelateret miljø, er koordineret.

Som supplement til disse allerede iværksatte initiativer anbefales det, at det undersøges, om der – i lighed med, hvad der nu gælder på kriminalforsorgens område, jf. ovenfor – kan etableres ordninger med indberetning til PET af tegn på radikalisering af personer placeret på sikrede institutioner og psykiatriske forvaringsinstitutioner og underretning af PET, når de indberettede personer forlader disse institutioner.

Det skal i øvrigt bemærkes, at PET's efterretningsbaserede forebyggelsesindsats og viden om radikalisering bliver omsat i de eksisterende og velafprøvede kriminalpræventive samarbejdsstrukturer mellem kommuner, politi, kriminalforsorg og psykiatri, der under ét kan betegnes som den danske model.

PET har siden terrorangrebene i København den 14. og 15. februar 2015 modtaget langt flere bekymringsindberetninger end tidligere. Det markant forøgede antal radikaliseringsager betyder, at der er et stigende antal personer, hvor det er relevant at iværksætte en forebyggelsesindsats i form af en skræddersyet, efterretningsdrevet exitindsats.

Det anbefales på den baggrund, at der sker en styrkelse af PET's operative forebyggelsesindsats med henblik på at øge rådgivningen af de forebyggende aktører, herunder kommunerne, og at der sker en udvidelse af PET's operative forebyggelsesindsats, særligt for så vidt angår exitindsatsen.

3.5 Materiel

Udviklingen mod et mere komplekst og decentraliseret trusselbillede, hvor terrorhandlinger forberedes og udføres af enkeltpersoner eller i mindre grupper efter en ofte kort planlægningsperiode, stiller nye og større krav til tilstrækkeligheden af det materiel, der stilles til rådighed for politipersonalet i opgaveløsningen.

Samtidig ses som nævnt en type gerningsmand, der meget determineret angriber både civile og politifolk, som er iført beskyttelsesudstyr, og som er indstillet på selv at ofre livet i forbindelse med sit angreb. Den situation stiller krav om en høj grad af mental parathed i opgaveløsningen, særligt i forbindelse med bevogtningsopgaver, der i stigende grad er af længere varighed, men også i forhold til den daglige tjeneste i politikredsenes primære døgnberedskab, i specialenheder som Aktionsstyrken og på observations-teams.

Den mentale og fysiske parathed hænger sammen med uddannelse og træning, men er i høj grad også afhængig af den personlige udrustning og det materiel, der stilles til rådighed. Der skal hos den enkelte politimand være en sikker forvisning om, at materialet passer til opgaven, at det er tilstrækkeligt, at det er sikkert og enkelt at anvende. Samtidig skal det udleverede beskyttelsesudstyr yde størst mulig sikkerhed for den enkelte.

En nedsat arbejdsgruppe anbefaler på denne baggrund en række forbedringstiltag, både i forhold til personligt udleveret udstyr og puljebaseret materiel.

Som følge af det ændrede trusselsbillede anbefales det på baggrund af arbejdsgruppens arbejde, at der sker en opgradering af det personlige beskyttelsesudstyr til personale, der kører fast i politikredsenes døgnberedskab og andre særligt udsatte enheder, herunder hundeførere og specialenheder. Udstyret omfatter bl.a. flere beskyttelsesveste, som er under anskaffelse, og ballistiske ("skudsikre") hjelme.

Det anbefales endvidere, at der sker en række mindre opgraderinger og forbedringer af politiets eksisterende våben, som vil kunne øge sikkerheden for den enkelte medarbejder, lette betjeningen af våbnet og øge træfsikkerheden. Tilsvarende foreslås ammunitionen til både politiets almindelige tjenestepistol og til maskinpistoler opgraderet, således at det sikres, at der kan ske en sikker, hurtig og effektiv pacificering af en angribende gerningsmand iført beskyttelsesudstyr.

I forbindelse med terrorhandlinger og andre større uvarslede hændelser, vil politiet kunne stå i situationer, hvor det er påkrævet at kunne yde livreddende førstehjælp til kolleger eller civile tilskadekomne. Det anbefales derfor, at der sker en opgradering af politiets nuværende førstehjælpsuddannelse og –udstyr.

For så vidt angår kommunikationsudstyr anbefales det, at beholdningen af SINE radioer til brug for det primære beredskab og PET's operative centre øges.

Politiets indsats i forbindelse med personbeskyttelse, observationsopgaver og Aktionsstyrkens indsatser kræver, at der er mulighed for at kunne yde den fornødne sikkerhedsmæssige beskyttelse af både de personer, der ønskes beskyttet mod en potentielt farlig gerningsmand, og af det personale, der indsættes i forbindelse med arbejdet med at identificere, forfølge og nedkæmpe en potentielt farlig gerningsmand. Det anbefales derfor, at der anskaffes et antal særligt sikrede køretøjer og specialkøretøjer til brug for disse opgaver og til understøttelse af det nye sikringskoncept, jf. pkt. 3.2.

Som nævnt forudsætter det nye sikringskoncept endvidere, at der anskaffes forskelligt mobilt udstyr, herunder scannere, kameraer mv.

Terrorangrebene i Frankrig og København har endelig understreget betydningen af såvel det almindelige beredskabs som PET's Aktionsstyrkes operative robusthed og responstid. I tilfælde af et terrorangreb i Danmark kan der blive brug for målrettede indsatser og hurtig transport til vands og/eller i luften. Det er i disse situationer afgørende, at politiet får den fornødne bistand fra forsvaret.

Det anbefales derfor, at aftalegrundlaget for forsvarets bistand til politiets maritime indsatser og transport tydeliggøres, alternativt at politiet i relevant omfang opbygger sit eget beredskab.

3.6 It-understøttelse

En hurtig og effektiv politiindsats i forbindelse med terrorangreb kræver, at der straks efter hændelsens indtræden kan etableres et så præcist overblik og situationsbillede som muligt i den aktuelle situation, således at der skabes det nødvendige fundament for politiets ageren, herunder de nødvendige beslutninger om iværksættelse af sikringstiltag, ressourcedisponering, personredning, efterretnings- og efterforskningsindsats mv.

Som beskrevet i evalueringsrapporten af 4. maj 2015 var der allerede på baggrund af de forudgående terrorangreb i blandt andet Boston og Paris identificeret en række it-behov i forhold til bl.a. sammenstilling og deling af informationer.

Der er på baggrund heraf ved aktstykke nr. 108 af 21. april 2015 afsat midler til at politiet og PET kan påbegynde anskaffelsen af en fælles analyseplatform, ligesom der er afsat midler til it-værktøjer til at afdække truende eller mistænkelig adfærd på bl.a. sociale medier ("Open Source Intelligence") og til at etablere et system, som kan modtage,

analysere og anvende digitale spor i form af bl.a. videoer og fotos fra borgere og overvågningskameraer.

Der er indgået aftale med en leverandør af et system til indsamling og behandling af Open Source Intelligence, og Rigspolitiet forventer at kunne gå i udbud med en samlet analyseplatform og et system til håndtering af digitale spor i slutningen af 2015. Herudover har Rigspolitiet igangsat udviklingen af et it-system, der sikrer overblik over det personale, den udrustning og det materiel, der er til rådighed. Ressourceoverblikssystemet, der forventes klar til implementering primo 2016, vil således kunne trække og sammenstille data fra politiets kompetenceregistreringssystem, materielstyringssystem og vagtplanlægningssystemet POLVAGT.

Endelig har Rigspolitiet iværksat en række andre initiativer, der vil kunne understøtte politindsatsen i forbindelse med et terrorangreb. Det gælder f. eks. muligheden for at distribuere billedmateriale til det indsatte personale via smartphones.

Udover disse allerede igangsatte initiativer overvejer Rigspolitiet at påbegynde udviklingen af et moderne, nationalt disponeringssystem til samlet understøttelse af samtlige vagtcentraler i politikredsene og af de foreslåede nye operationscentre. Politiets nuværende systemunderstøttelse af vagtcentralerne er af ældre dato og består af en række fragmenterede systemer, hvilke blandt andet betyder, at det løbende er nødvendigt at foretage tidskrævende søgninger i flere forskellige systemer.

Det nuværende trusselsbillede tilsiger som beskrevet, at der meget hurtigt kan tilvejebringes det nødvendige beslutningsgrundlag for den operative ledelse. Et nyt disponeringssystem vil kunne samle informationer fra de bagvedliggende informationskilder, foretage de nødvendige bearbejdnings af informationerne og præsentere dem i et overskueligt og situationsafhængigt overblik for personalet i vagtcentralerne og operationscentre.

Sammen med implementeringen af den nævnte analyseplatform, som vil gøre det muligt at sammenstille interne og eksterne oplysninger og efterretninger, vil et sådant disponeringssystem betyde, at det nødvendige beslutningsgrundlag for den operative ledelse vil kunne tilvejebringes hurtigere end i dag, ligesom kvaliteten af beslutningsgrundlaget vil blive forbedret.

Det anbefales endvidere, at der sker afklaring om etableringen af en platform, som kan sikre et fælles geografisk situationsbillede for beredskaberne i tilfælde af terrorhændelser og andre større beredskabshændelser. Som opfølgning på hændelserne i Oslo og på Utøya i Norge iværksatte Rigspolitiet en foranalyse og pilottest af to forskellige mulige løsninger (SINE Services). Pilotforsøgene har vist, at begge løsninger var funktionelt vel fungerende og gav betydelig beredskabsmæssig værdi, både i det tværfaglige samarbejde

de og indenfor de enkelte sektorer. Arbejdet med SINE Services startede som opfølgning på det oprindelige – ikke gennemførte – og betydeligt mere ambitiøse SINE kontrolrumsprojekt, der indeholdt en tværgående koordinations- og kommunikationsløsning.

3.7 Uddannelse

Et væsentligt element i politiets opfølgning på evalueringsrapporten har været at sikre, at politiet har et effektivt og tidssvarende uddannelsesprogram i skydning. Den omfattende politiindsats både i selve den direkte indsatsfase og i den efterfølgende fase med tryghedsskabende patruljering tydeliggjorde således behovet for operativ parathed hos politipersonalet, herunder ved træning i våbenbrug, når der opstår en uvarslet hændelse, som kræver et umiddelbart gensvar. Indsatsen har bl.a. været kendetegnet ved, at politifolk i stort antal ikke alene har været bevæbnet med tjenestepistol, men også med maskinpistol.

I evalueringsrapporten peges på vigtigheden af, at der afsættes den fornødne tid til at vedligeholde skydekompetencerne, og at personalet systematisk gennemfører den obligatoriske vedligeholdelsesuddannelse, ligesom der peges på vigtigheden af, at politiets fremtidige skydeuddannelse matcher kravene til de fremtidige koncepter for bevogtning samt objektovervågning og –beskyttelse, herunder også i forhold til hvilke våben og hvilken ammunitionstype der skal indgå i koncepterne, jf. pkt. 3.5.

En arbejdsgruppe har på denne baggrund gennemført en analyse af politiets skydeuddannelser. Analysens formål var at komme med anbefalinger til eventuelle justeringer i skydeprogrammerne, herunder også vurdere behovet for ændringer, der sigter mod at give bedre mental parathed i forhold til at skulle bruge tjenestevåben i tilspidsede situationer.

På baggrund af skydeanalysens anbefalinger har Rigspolitiet i juni 2015 besluttet, at skydeuddannelsen fremover skal ske efter et revideret nationalt koncept, hvor mental parathed samt andre elementer i relation til sikkerhed og rutiner i skydning også indgår. Samtidig vil der også blive implementeret forskellige procedurer omkring den daglige håndtering af særligt tjenestepistolen, der skal sikre større rutine og sikkerhed i våbenbetjeningen. Den nye skydeuddannelse vil gradvist – startende med efterårsskydningen 2015 – blive implementeret frem mod efteråret 2016, hvor uddannelsen planlægges at være fuldt indfaset.

Endvidere vil der fremadrettet blive indført færdighedstests i forbindelse med vedligeholdelsesskydningerne, således at alle skytter skal bestå en test på deres givne niveau. Alle polititjenestemænd vil fremadrettet blive rubriceret i fem niveauer, der angiver

rutineringsniveauet på politiets forskellige våbentyper. Der er endvidere fastsat ændrede nationale procedurer for at sætte politifolk ud til skydning, således at det sikres, at der til stadighed er overblik over alle skytters aktuelle skydning og niveau. Dette overblik understøttes via det ovenfor nævnte kompetenceregistreringssystem, der nationalt skal kunne give et hurtigt overblik over, hvilke specifikke skydekompetencer, der aktuelt er på tjeneste.

3.8 Beredskabets ressourcer

Den politimæssige beredskabsindsats har siden terrorhændelserne i februar 2015 været væsentlig forøget, særligt i hovedstadsområdet. Det gælder såvel den trygheds- og sikkerhedsskabende patruljering som tilsynet med og bevogtningen af truede personer og lokaliteter. Hertil kommer, at den politimæssige indsats i forbindelse med offentlige arrangementer er styrket, ligesom der som følge af trusselsbilledet er et stigende antal arrangementer, der kræver politimæssig tilstedeværelse. Arrangementer, som før ville have haft beskeden politimæssig bevågenhed, kræver således med det nuværende trusselsbillede en betydelig indsættelse af politiets ressourcer.

Den styrkede beredskabsindsats er hidtil sket ved merarbejde, mere målrettet brug af beredskabsressourcerne samt ved at reducere aktivitetsniveauet på andre opgaveområder end beredskabet og tilføre ressourcer fra disse områder til beredskabet. Igennem 2015 har det primært for at håndtere bevogtningen af udsatte lokaliteter været nødvendigt med en relativt omfattende bistand til Københavns Politi fra landets øvrige politikredse.

Bemandingen af politiets primære beredskab er fastsat, så det kan løse de daglige akutte opgaver, der var før terrorhændelserne i februar 2015. Hvor mange medarbejdere, der er til rådighed i det primære beredskab, fastlægger samtidig niveauet for førsteindsatsen i forbindelse med større uvarslede hændelser. Hvis en større, uvarslet hændelse som f.eks. et terrorangreb kræver mere personale, end der er til rådighed i politikredsens primære beredskab, vil der ske en styrkelse ved at trække på ressourcer fra øvrige enheder i kredsen, tilkalde personale, som har fri, eller trække på personale fra andre kredse.

Inden for de første timer efter terrorhændelserne i februar 2015 blev antallet af medarbejdere til rådighed for beredskabet i hovedstadsområdet forøget med cirka 350 mand, hvilket svarer til en stigning på cirka 150 procent. Som anført i pkt. 3.1.1 var det i den forbindelse en betydelig fordel, at terrorhændelserne fandt sted i København, idet det i andre politikredse ikke umiddelbart vil være muligt på samme måde og med samme hurtighed at øge den beredskabsmæssige kapacitet til at håndtere en større, uforudset

hændelse. Drejer det sig på den anden side om større planlagte hændelser, eksempelvis Folkemødet på Bornholm i 2015, er det muligt at mobilisere en betydelig beredskabsstyrke. Således var der i forbindelse med folkemødet indsat et politiberedskab svarende til bemanningen af en hel politikreds.

Efter terrorhændelserne i februar 2015 har beredskabsniveauet for det primære beredskab i hovedstadsområdet været på et højere niveau end før terrorhændelserne. Det skal ses i lyset af, at der særligt i København er en række organisationer og institutioner, der er potentielle terrormål.

Udover det primære beredskab varetager politikredsene en række tilsyns- og bevogtningsopgaver relateret til terrorbeskyttelse, blandt andet i forbindelse med events, VIP arrangementer, bevogtning i forbindelse med retsmøder samt tilsyn og bevogtning af særligt udpegede potentielle terrormål.

Som nævnt har politiet siden terrorhændelserne styrket indsatsen i forbindelse med varetagelsen af disse tilsyns- og bevogtningsopgaver, hvoraf særligt fast bevogtning er ressourcekrævende. På baggrund af den aktuelle trusselvurdering er der primo august 2015 fem objekter med fast bevogtning, hvoraf fire er på døgnbasis. Hertil kommer yderligere fire objekter, hvor der foretages tilpasset bevogtning.

Den nye beredskabsmæssige situation skærper kravene til medarbejdernes kompetencer, jf. pkt. 3.7. Der skal derfor gennemføres en række uddannelsesinitiativer, der spænder fra certificering af vagtchefer, uddannelse af reaktionspatruljer, opkvalificering af skydekompetencerne til øget læring i forbindelse med indsatser og øvelser.

Flere af disse uddannelsesinitiativer er iværksat, og behovet for en kompetencemæssig styrkelse af personalet i beredskabet udgør i den nuværende situation en særlig udfordring, fordi det nødvendige ekstra tidsforbrug på uddannelse øger personalebehovet i beredskabet endnu mere.

Det anbefales, at der i lyset af det forventede flerårige behov for at styrke beredskabs- og bevogtningsopgaverne skabes en mere langtidssikret løsning med tilførsel af mandskabsressourcer til beredskabet. En sådan styrkelse bør sikre, at der ikke er behov for omkostningsfuld bistand til Københavns Politi fra andre politikredse, og at der ikke vedvarende og i samme omfang er behov for at basere sig på overarbejde fra medarbejderne i beredskabet, således at politiets øvrige opgavevaretagelse sikres også i fremtiden.

--- oOo ---

Oversigtsskema

Status på politiets samlede opfølgingsarbejde efter rapporten "Evaluering af myndighedsindsatsen forud for og i forbindelse med terrorhændelserne den 14. og 15. februar 2015 i København".

Emne	Handling	Status – September 2015
Bevognings- og beskyttelseskoncepter mv	Der er ved aktstykke nr. 108 af 21. april 2015 afsat 20 mio. kr. til forbedring af den fysiske sikkerhed ved bygninger mv., som primært benyttes af det jødiske mindretal	Den fysiske sikring af bygninger, der benyttes af det jødiske samfund er i gang. Færdiggørelsen sker successivt og aflevering af sikringsobjekterne forventes ifølge Bygningsstyrelsens projektplan at ske i perioden fra oktober 2015 til februar 2016.
	Rigspolitiet nedsætter arbejdsgrupper, som skal have til opgave at revurdere de koncepter, midler og metoder, som fremadrettet skal anvendes i forbindelse med blandt andet bevogningsopgaver og større efterforskninger. Arbejdsgruppen om bevogtninger afslutter sit arbejde efter sommerferien 2015, og arbejdsgruppen om efterforskning afslutter sit arbejde inden udgangen af 2016.	Arbejdsgruppen om bevogtning har afsluttet sit arbejde med en anbefaling om et nyt sikringskoncept for dansk politi. Der henvises til afrapporteringens pkt. 3.2 Arbejdsgruppen om efterforskning forventer, at arbejdet som planlagt kan afsluttes inden årets udgang.
	Det vil blive sikret, at politiets personale systematisk gennemfører den obligatoriske vedligeholdelsesuddannelse inden for skydefærdighed og våbenbetjening samt at uddannelsen afspejler det fremtidige koncept.	Der er udviklet et kompetenceregistreringssystem, der fremadrettet vil kunne bibringe et overblik over gennemført skydeuddannelse. Der henvises til afrapporteringens pkt. 3.6 og 3.7.
	Der er iværksat en analyse af blandt andet udformningen og relevansen af politiets nuværende skydeprogrammer. Analysen afsluttes efter sommerferien 2015.	Skydeanalysen er afsluttet. Der henvises til afrapporteringens pkt. 3.7.
Beredskabets robusthed	Der er ved aktstykke nr. 108 af 21. april 2015 afsat midler til blandt andet udbygning af politiets og PET's beredskabsindsats mv. i 2015. Dermed vil der blandt andet kunne fastholdes en styrket bevogningsindsats med udgangspunkt i det eksisterende beredskab i politiet og PET. Der frigøres i videst muligt omfang politiuddannede medarbejdere til operative opgaver, og der optages 120 ekstra politistuderende i 2015, incl. 24 der allerede har påbegyndt uddannelsen.	Rigspolitiet analyserer i øjeblikket mulighederne for at frigøre politiuddannede medarbejdere ved, at nogle af de opgaver, der i dag løses af politifolk, kan udføres af andre faggrupper. Analysen vil bl.a. indgå i arbejdet forud for en ny flerårsaftale for politiet. Ud over det tidligere planlagte optag af politistuderende i 2015 vil der blive optaget yderligere 120 politistuderende, således at der i alt i 2015 optages 336 politistuderende, hvilket svarer til fuld udnyttelse af kapaciteten.
	Rigspolitiet nedsætter en arbejdsgruppe i politiet, som skal afdække, hvordan politiet vil kunne sikre et varigt løft af beredskabets robusthed. Arbejdsgruppen afslutter sit arbejde efter sommerferien 2015.	Arbejdsgruppen har afsluttet sit arbejde med en vurdering af forudsætningerne for et varigt løft af beredskabets robusthed. Der henvises til afrapporteringens pkt. 3.8.
Styrket operationsstyring og -metode i PET	Der iværksættes i PET på baggrund af erfaringerne fra angrebene en gennemgang af koncepterne for operationsstyring og -metode. Gennemgangen afsluttes efter sommerferien 2015.	Gennemgangen er afsluttet primo september med anbefalinger til styrket operationsstyring og -metode i PET, og flere konkrete initiativer er allerede iværksat. Der henvises til afrapporteringens pkt. 3.1.2.

Efterforskningsredskaber	Der er ved aktstykke nr. 108 af 21. april 2015 afsat midler til, at politiet og PET kan påbegynde investeringer i styrket it-understøttelse, herunder anskaffelse af en fælles analyseplatform, it-værktøjer til målrettede og automatiserede søgninger på internettet samt et system, som kan modtage, analysere og anvende digitale spor. Det forventes, at udrulningen af initiativerne vil ske løbende i 2015 og 2016.	Der er indgået aftale om anskaffelse af et it-værktøj til automatiserede søgninger på internettet, og systemet forventes i drift ultimo 2015. Der er igangsat et projekt med henblik på anskaffelse af et system til digitale spor, som forventes i drift ultimo 2016. Politiet og PET har igangsat et projekt omkring udvikling af en analyseplatform, som forventes i drift primo 2017. Der henvises til afrapporteringens pkt. 3.6.
	Inden udgangen af 2015 udarbejder Rigspolitiet en rapport om, hvordan vanskelighederne med at lokalisere private videokameraer kan løses bedst muligt.	Rapporten er under udarbejdelse og forventes som planlagt færdig inden årets udgang
Logistik, herunder personaleressourcer, materiel og udrustning	Der er medio 2014 igangsat udvikling af såvel et ressource- og materielstyringssystem som et kompetenceregistreringssystem. Disse systemer forventes implementeret ultimo 2015.	Et ressourceoverblikssystem, der vil kunne trække og sammenstille data fra kompetenceregistreringssystemet, materielstyringssystemet og vagtplanlægningssystemet, forventes i drift primo 2016. Der henvises til afrapporteringens pkt. 3.6.
	Der er igangsat etablering af et tilkaldesystem, som forventes implementeret medio 2016.	Et sms-baseret tilkaldesystem er under udarbejdelse og forventes implementeret ultimo 2016.
	Der er besluttet at indkøbe ca. 2.000 yderligere sikkerhedsveste, der forventes leveret i efteråret 2015, ligesom der er udarbejdet nye retningslinjer for styring og registrering mv. af sikkerhedsveste.	Indkøbet er gennemført.
	Rigspolitiet vil nedsætte en arbejdsgruppe til belysning af de mere generelle spørgsmål om politiets sikkerhedsudstyr, bevæbning og ammunition. Arbejdsgruppen vil afslutte arbejdet efter sommerferien 2015.	Arbejdsgrupperne i politiet og PET har afsluttet arbejdet med anbefalinger omkring anskaffelsen af yderligere sikkerhedsudstyr og materiel mv. Der henvises til afrapporteringens pkt. 3.5.
Operativ styring	En tværgående arbejdsgruppe udarbejder anbefalinger efter sommerferien 2015.	Arbejdsgruppen har afsluttet sit arbejde og fremlagt anbefalinger. Der henvises til afrapporteringens pkt. 3.1.4.
Styrkelse af den politimæssige indsats i krydsfeltet mellem bander og militant islamistiske grupper	Der vil blive nedsat en koordinationsgruppe under ledelse af PET, som skal koordinere den samlede analytiske, forebyggende og efterforskningsmæssige kapacitet på terrorområdet, herunder i forhold til eventuelle overlap og grænseflader mellem eksisterende bandegrupperinger og radikaliserede miljøer.	PET har etableret en koordinationsgruppe på terrorområdet. Der henvises til afrapporteringens pkt. 3.3.2.

Operationskapacitet i PET	Der er ved aktstykket nr. 108 af 21. april 2015 afsat midler til bl.a. at styrke politiets og PET's beredskabsindsats mv.	Styrkelsen er gennemført. Der henvises til afrapporteringens pkt. 3.1.3 og 3.3.
	Der igangsættes et arbejde, der skal belyse det øgede ressourcebehov, som følger af erfaringerne fra terrorhændelsen og tendenserne i trusselsbilledet. Arbejdsgruppen afslutter sit arbejde efter sommerferien 2015.	Arbejdsgruppen har afsluttet sit arbejde og fremlagt anbefalinger. Der henvises til afrapporteringens pkt. 3.1.
Bedre kildedækning i PET	PET og det øvrige politi vil arbejde målrettet på at styrke evnen til at rekruttere kilder i "cross-over"-miljøet, ligesom samarbejdet mellem PET, politikredsene og Rigspolitiet om kildedækning skal styrkes yderligere.	PET har styrket samarbejdet med Rigspolitiets Nationale Efterforskningscenter (NEC) for at optimere udvekslingen af kildeinformationer om cross-over fænomenet samt sikre den bedste anvendelse af det samlede kildenetværk i de kriminelle bandemiljøer. Samarbejdet med Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) og udenlandske samarbejdspartnere er endvidere styrket på dette område. Der henvises til afrapporteringens pkt. 3.3.2.
Deling af oplysninger og samarbejde mellem myndighederne	<p>Der skal være endnu større fokus på at sikre et tættere samarbejde mellem myndighederne i forhold til forebyggelse af radikaliserings, herunder også i relation til de kommunale aktører på området.</p> <p>Der er foretaget en ændring af proceduren for indberetning af indsatte, der udviser tegn på radikaliserings og ekstremisme, således at alle indberetninger videresendes fra Direktoratet for Kriminalforsorgen til PET.</p> <p>Der skal etableres procedurer, som sikrer, at PET underrettes, når en tidligere indberettet person løslades.</p> <p>Der etableres et yderligere koordineret og intensivt samarbejde på tværs af PET, Rigspolitiet og politikredsene for at styrke grundlaget for at kunne identificere personer, der kan udgøre en risiko i forhold til voldelig og militant ekstremisme.</p>	<p>Som det fremgår af evalueringsrapporten, blev kriminalforsorgens procedurer for indberetning af tegn på radikaliserings blandt indsatte ændret umiddelbart efter angrebene i København den 14. og 15. februar 2015.</p> <p>DfK har ligeledes efter aftale med PET ændret procedurerne for underretning ved løsladelse af indberettede personer. Ændringen indebærer, at PET systematisk underrettes, når tidligere indberettede personer løslades, prøveløslades eller overdrages til institutioner uden for Kriminalforsorgens ansvarsområde. DfK og PET har desuden udvidet den eksisterende indsats med at opkvalificere ansatte i Kriminalforsorgen.</p> <p>Samarbejdet mellem PET, Rigspolitiet, politikredse og kommuner er intensiveret med henblik på at styrke det kriminalpræventive samarbejde på lokalt plan samt forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme.</p> <p>Der henvises til afrapporteringens pkt. 3.4.</p>

